

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 174/2026-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 4Tos/83/2025-368 z 15. októbra 2025 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 21Nt/34/2024 zo 7. júla 2025 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej Únie (ďalej len „charta“), práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 40 ods. 3 listiny, čl. 6 ods. 3 písm. b) a d) dohovoru a práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2 listiny, čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru a čl. 6 charty uznesením krajského súdu č. k. 4Tos/83/2025-368 z 15. októbra 2025 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 21Nt/34/2024 zo 7. júla 2025 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. Navrhuje uznesenie okresného súdu a uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu (eventuálne okresnému súdu) na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu finančné zadostučinenie 10 000 eur od okresného súdu a 10 000 eur od krajského súdu, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5T/7/2022 z 25. októbra 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania alebo obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona (v bode 1) a prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona (v bode 2), za čo mu okresný súd uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní jedenástich rokov a ôsmich mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia za súčasného uloženia trestu prepadnutia vecí v ňom špecifikovaných, ako aj uloženia ochranného opatrenia – zhabania vecí v ňom špecifikovaných. Okresný súd mu tiež uložil ochranný dohľad na dva roky.

3. Krajský súd rozhodol o odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu uznesením č. k. 1To/108/2022-824 z 13. decembra 2022 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že ho podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere desiatich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia za súčasného uloženia trestu prepadnutia vecí v ňom špecifikovaných. V ostatných častiach ostal rozsudok okresného súdu nezmenený.

4. Sťažovateľ podal 10. septembra 2024 okresnému súdu návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 5T/7/2022. O tomto návrhu bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku tak, že sťažovateľov návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 5T/7/2022, v ktorej bolo o obžalobe rozhodnuté rozsudkom okresného súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom krajského súdu 13. decembra 2022, zamietol z dôvodu, že nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

5. O sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu bolo rozhodnuté uznesením krajského súdu tým spôsobom, že sťažnostný súd ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť z dôvodu arbitrárnosti záverov konajúcich súdov týkajúcich sa nových svedeckých výpovedí, splnenia materiálnej podmienky obnovy konania a nového znaleckého posudku, ako aj z dôvodu opomenutia zásadného dôkazu vo veci.

7. K arbitrárnosti záverov konajúcich súdov vo vzťahu k novým svedeckým výpovediam sťažovateľ uvádza:

a) konajúce súdy v pôvodnom trestnom konaní (sp. zn. 5T/7/2022) založili vinu sťažovateľa aj na výpovediach troch svedkov – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (s. 11 rozsudku okresného súdu a s. 7 rozsudku krajského súdu), pričom išlo o 3 zo 7 kľúčových svedkov;

- b) v zmysle judikatúry súdnych autorít je dôvodom povolenia obnovy konania aj dôkaz už v pôvodnom konaní vykonaný, avšak s novým obsahom (napr. zmena výpovede svedka, výpoveď o podstatných okolnostiach obsahovo zmenená, prípadne doplnená výpoveď svedka);
- c) zmenu výpovede troch kľúčových svedkov ([REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]) z dôvodu, že boli k predchádzajúcim výpovediam dotlačení orgánmi verejnej moci, možno považovať za existenciu nového dôkazu a skutočnosti pre účel splnenia formálnej podmienky povolenia obnovy konania;
- d) súdy konajúce o návrhu na obnovu konania nesprávne právne posúdili vykonané dôkazy, ktoré zakladajú dôvod obnovy konania, keďže majú nový obsah – zmena obsahu výpovedí svedkov na podklade ich čestných vyhlásení;
- e) sťažnostnému súdu neprináležalo hodnotiť, aký veľký vplyv by mali predmetné výpovede v novom konaní na odsúdenie sťažovateľa, ale mal len konštatovať, že nové výpovede by priaznivý vplyv v novom konaní mať mohli. Úlohou konajúcich súdov nebolo skúmať obsah nových dôkazov a tieto hodnotiť, ale len posúdiť, či tieto dôkazy majú schopnosť potenciálne odôvodniť zmenu pôvodného rozhodnutia, t. j. či tieto dôkazy (čestné vyhlásenia) vedia priniesť nové skutočnosti aspoň v rovine pravdepodobnosti. Keďže tak sťažnostný súd nevykonal, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a arbitrárne.

8. K arbitrárnosti záverov konajúcich súdov vo vzťahu k splneniu materiálnej podmienky obnovy konania sťažovateľ uvádza:

- a) jeho odsúdenie bolo založené na výpovediach siedmich svedkov, pričom pokiaľ traja z nich zmenili výpoveď, takáto zmena skutkového stavu má šancu v novom konaní privodiť mu priaznivejšie rozhodnutie. Sťažovateľ atakuje tvrdenie sťažnostného súdu, keďže v pôvodnom konaní nemohol „*tušiť, že sa jedná o spolupracujúce osoby a preto nemožno tvrdiť, že sa nejedná o nové skutočnosti*“. Možno sa dôvodne domnievať, že výpovede týchto svedkov boli motivované privodením si vlastných benefitov a výhod, resp. snahe vyhnúť sa vlastnému trestnému stíhaniu, čo zakladá status spolupracujúcich osôb;
- b) v konaní po povolení obnovy konania bolo potrebné zamerať ďalšie dokazovanie na to, ako boli riešené skutky týchto svedkov, ktorí sa sami usvedčovali z drogovej trestnej činnosti. Títo svedkovia boli k výpovediam v neprospech sťažovateľa donucovaní, a to aj pod hrozbou ich vlastného trestného stíhania, resp. im za výpoveď v neprospech sťažovateľa boli sľúbené benefity a výhody, čo korešponduje aj s ich priloženými čestnými vyhláseniami;
- c) aj keď v čase rozhodovania súdov v jeho trestnej veci neplatila novela Trestného poriadku s účinnosťou od 15. marca 2024 týkajúca sa spolupracujúcich osôb, v čase rozhodovania o povolení obnovy konania je právnou úpravou týkajúcou sa spolupracujúcich osôb už súd viazaný, a preto musí pri svojom rozhodnutí vziať do úvahy už súčasné znenie Trestného poriadku, čo však porušovateľa neurobili.

9. K arbitrárnosti záverov konajúcich súdov vo vzťahu k novému znaleckému posudku sťažovateľ uvádza:

- a) vo vzťahu k novému znaleckému posudku [REDACTED] súd len odkázal na znalecký posudok [REDACTED] v pôvodnom konaní, a teda sa nezaoberal novou skutočnosťou spočívajúcou v novom znaleckom posudku a ani sa nevysporiadal so sťažnostnou argumentáciou s tým súvisiacou;

- b) konajúce súdy nevenovali nijakú pozornosť tomu, že jeho mentálna a rozumová vyspelosť je na úrovni 8 až 10-ročného dieťaťa, t. j. na mentálnej úrovni nižšieho veku, ako je kritérium veku pre vyvodenie trestnej zodpovednosti páchatel'a;
- c) to, že sťažovateľ chápe zmysel trestného konania na úrovni 8 až 10-ročného dieťaťa, nezakladá záver, že chápe zmysel trestného konania pre účely vyvodenia trestnej zodpovednosti, čo prvostupňový súd nesprávne právne posúdil a sťažnostný súd tomu nevenoval žiadnu pozornosť;
- d) z judikatúry Ústavného súdu Českej republiky vyplýva, že v konaní o povolení obnovy konania je nový znalecký posudok, ktorý vedie k novým skutkovým záverom, „vhodným dôkazom“;
- e) úlohou konajúcich súdov nebolo skúmať, či má, čo sa týka otázky nepríčetnosti pravdu súd v pôvodnom konaní, ■■■■■ ■■■■■ alebo ■■■■■ ■■■■■. Sťažnostný súd hodnotil už vykonané dôkazy a uzatváral otázku (ne)príčetnosti, čo mu v konaní o povolení obnovy konania neprináležalo. Nehodnotil tento nový dôkaz z pohľadu možnej zmeny priaznivejšieho rozhodnutia.

10. K namietanému opomenutiu zásadného dôkazu vo veci sťažovateľ uvádza:

- a) vzhľadom na rozpory v záveroch znalcov ■■■■■ navrhol pribratie znaleckého ústavu na posúdenie jeho ne/príčetnosti, pričom súd prvého stupňa predmetnému návrhu nevyhovel. Sťažnostný súd neodôvodnil nevykonanie navrhovaného dôkazu, resp. ani nepreskúmal postup prvostupňového súdu, čo sa týka jeho nevykonania;
- b) pokiaľ obaja znalci vypovedali odlišne, mal súd pribrať znalecký ústav na posúdenie spornej otázky týkajúcej sa jeho ne/príčetnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv podľa bodu 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu (a im predchádzajúcimi postupmi), ktorými došlo k zamietnutiu sťažovateľovho návrhu na povolenie obnovy trestného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5T/7/2022.

12. Vo všeobecnom ponímaní inštitút obnovy konania predstavuje zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci, keďže umožňuje príslušnému orgánu verejnej moci znovu konať a rozhodovať vo veciach, ktoré už boli právoplatne rozsúdené (m. m. II. ÚS 161/2012, IV. ÚS 578/2020).

13. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmavať napadnuté meritórne rozhodnutie (jeho vecnú správnosť) ani posudzovať otázku viny či trestu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predstreté nové skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m.

III. ÚS 53/2021). V rámci ústavnému súdu zverených právomocí teda nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy (m. m. I. ÚS 302/2019).

14. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou činnosťou poukazuje aj na to, že imanentnou súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie obsiahnutého v čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj druhostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 34/2021).

15. Sťažovateľ v návrhu na obnovu konania predložil súdu čestné vyhlásenia troch svedkov, ktorých obsah mal preukazovať zmenu ich výpovede oproti tej v pôvodnom trestnom konaní, čo považoval za existenciu nového dôkazu a skutočností odôvodňujúcich obnovu trestného konania vedeného pod sp. zn. 5T/7/2022. Namieta úlohu sťažnostného súdu v rámci obnovy konania, ktorou nebolo ich hodnotiť, ale len posúdiť, či tieto dôkazy majú schopnosť potencionálne odôvodniť zmenu pôvodného rozhodnutia, t. j. či tieto dôkazy vedú priniesť nové skutočnosti aspoň v rovine pravdepodobnosti. Keďže súd tak nekonal, jeho rozhodnutie sťažovateľ označil za nepreskúmateľné a arbitrárne.

16. Pokiaľ sťažovateľ v prvom rade konštatuje nepreskúmateľnosť uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu, ktoré tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok, ústavný súd uvádza, že súdy konajúce o návrhu na obnovu konania sa predmetnou problematikou podrobne zaoberali (s. 3, 4, 12 a 13 uznesenia okresného súdu a s. 60 uznesenia krajského súdu). Okresný súd vykonal výsluch všetkých troch osôb, ktorých čestné vyhlásenie sťažovateľ priložil k návrhu na obnovu konania (s. 3 a 4 uznesenia okresného súdu, pozn.), z ktorých obsahu vyplývalo, že orgány verejnej moci na nich vyvíjali nátlak, aby v pôvodnom konaní vypovedali v neprospech odsúdeného (s. 12 uznesenia okresného súdu). Okresný súd navrhnuté výsluchy svedkov nepovažoval za nové skutočnosti/dôkazy, ktoré by mohli sťažovateľovi privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Uviedol, že sťažovateľovi nič nebránilo už v pôvodnom konaní predložiť súdu takéto čestné prehlásenia, resp. svedkovia už v pôvodnom konaní mohli namietat postup policajtov pri ich výsluchu, vlastnoručne podpísali zápisnice o výsluchu a na hlavnom pojednávaní vypovedali pod prísahou. Obsah ich výpovedí vyhodnotil ako nedôveryhodný z dôvodu, že tieto boli v rozpore s ich predošlými výpoveďami, či už v prípravnom konaní, alebo na hlavnom pojednávaní v pôvodnom konaní. Rozpory pritom nevedeli súdu ani dostatočným spôsobom zdôvodniť a preukázať. Krajský súd v nadväznosti na súd prvého stupňa a sťažovateľove sťažnostné námietky doplnil, že výpovede označených svedkov neboli jedinými usvedčujúcimi dôkazmi v pôvodnom konaní, na ktorých by bolo postavené zistenie sťažovateľovej viny; korešpondovali s ďalšími priamymi dôkazmi, ktoré sťažovateľa usvedčovali, a to výpovede ďalších svedkov, zvukové záznamy telekomunikačnej prevádzky monitorovaného mobilného telefónu,

a tiež závery znaleckého posudku KEÚ PZ Bratislava z odvetvia kriminalistickej toxikológie. Krajský súd posúdil, že s výpoveďami týchto svedkov sa súd rozhodujúci v pôvodnom konaní o zavinení sťažovateľa dôsledne zaoberal. Uviedol, že tak svedok [REDAKOVANÉ] ako aj svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní zmenili svoje výpovede, keď sa nimi snažili sťažovateľovi pomôcť. Zároveň konštatoval, že s týmito zmenenými výpoveďami svedkov sa súd v pôvodnom konaní vysporiadal, a preto ich aktuálne predkladané čestné vyhlásenia, ktoré súd konajúci o návrhu na povolenie obnovy konania nepovažoval za neverohodné (vzhľadom na to, že svedkovia sa nevedeli vyjadriť, za akých okolností boli tieto prehlásenia vypracované, nevedeli si spomenúť ani na skutočnosti, ako vypovedali na hlavnom pojednávaní), nemožno vyhodnotiť ako nové dôkazy, pretože nie je možné vysloviť, že by tieto neboli súdu známe v pôvodnom konaní, resp. že by mali významný vplyv na možné iné rozhodnutie o vine alebo treste.

17. V nadväznosti na popísané závery konajúcich súdov sa nemožno stotožniť so sťažovateľovým tvrdením o ich nepreskúmateľnosti. Zároveň nie je možné odobriť ani argument o ich arbitrárnosti. Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že nebolo úlohou sťažnostného súdu skúmať obsah čestných vyhlásení a tieto „*hodnotiť ale len posúdiť, či tieto dôkazy majú schopnosť potencionálne odôvodniť zmenu pôvodného rozhodnutia*“, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej sa súd konajúci o návrhu na obnovu konania nemôže obmedziť len na nekritické konštatovanie novosti a existencie predloženého dôkazu, ale tento dôkaz musí vyhodnotiť v spojitosti s už existujúcimi dôkazmi v pôvodnom konaní. Inak by každá nová skutočnosť či novo navrhnutý dôkaz nutne viedli k automatickému zrušeniu pôvodného rozhodnutia a úloha súdu by bola zúžená len na zistenie nových skutočností a dôkazov. Tým by bola celkom popretá jedna zo základných zásad trestného konania, a to zásada voľného hodnotenia dôkazov upravená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku (m. m. III. ÚS 29/2022, II. ÚS 236/2024). Sťažovateľ sa snaží navodiť dojem, že akákoľvek nová skutočnosť, ktorá by bola do konania predložená, je relevantná pre povolenie obnovy konania. Avšak konajúci súd tu nemá vystupovať v akejsi pozícii štatistu, ale má relevantne posúdiť, či ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, tieto by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine.

18. Potenciál takto novo predkladaných skutočností alebo dôkazov nemožno hodnotiť izolovane, ale je potrebné ich hodnotiť vo vzťahu ku skutočnostiam a k dôkazom, na základe ktorých súd ustálil skutkové zistenia v pôvodnom konaní. Treba zároveň zdôrazniť, že hodnotenie spôsobilosti označených skutočností alebo dôkazov sa má pohybovať v rovine pravdepodobnosti. Podmienkou na povolenie obnovy konania nie je absolútna istota, že novo tvrdené skutočnosti alebo dôkazy nepochybne povedú ku skutkovým zisteniam odlišným od pôvodného konania (III. ÚS 406/2014). Možnosť takého záveru musí byť na druhej strane reálna, nielen hypotetická (m. m. IV. ÚS 568/2023).

19. Novým dôkazom je aj dôkaz, ktorý síce v pôvodnom konaní vykonaný bol, avšak jeho obsah sa v porovnaní s pôvodným konaním zmenil. Takýmto dôkazom môže byť zásadná zmena vo výpovedi svedka. Ako už bolo uvedené, táto nemôže byť posudzovaná izolovane. V takomto prípade je treba hodnotiť aj dôvody a okolnosti, ktoré viedli k obsahovej zmene dôkazu. Postup okresného súdu a krajského súdu, ktoré obsah čestných vyhlásení svedkov (v ktorých títo tvrdili, že k ich výpovediam pred vyšetrovateľom, ako aj súdom boli donútení nátlakom) neposudzovali osamotene, ale v kontexte ich výpovedí z 24. marca 2025, ako aj tých v pôvodnom trestnom konaní, a zároveň aj v súvislosti s inými, vo veci vykonanými dôkazmi, tak naplňal účel konania o povolení

obnovy konania. Tým nie je opätovné prehodnotenie skutkových záverov pôvodného konania a ich vecnej správnosti, ale odstránenie prípadných nedostatkov skutkového charakteru spočívajúcich najmä v neúplnosti zhromaždených skutočností a dôkazov, na ktorých je právoplatné rozhodnutie postavené (m. m. II. ÚS 72/2024, III. ÚS 10/2024).

20. Pokiaľ sťažovateľ atakuje tvrdenie konajúcich súdov, že predmetné informácie (o nátlaku) už boli známe súdu v pôvodnom konaní, ústavný súd po oboznámení sa s rozhodnutiami všeobecných súdov vo veci samej, ako aj napadnutým uznesením krajského súdu nemôže akceptovať ani predmetnú argumentáciu. Sťažnostný súd jasne pomenoval, že na hlavnom pojednávaní svedkovia zmenili svoje výpovede, keď sa nimi snažili sťažovateľovi pomôcť, pričom s týmito zmenenými výpoveďami svedkov sa mal vysporiadať už súd v pôvodnom konaní (s. 60 uznesenia krajského súdu, s. 13 rozsudku okresného súdu – v otázke viny sa s okresným súdom stotožnil aj odvolací súd v rozsudku krajského súdu). Pokiaľ súdy konajúce o návrhu na povolenie obnovy konania boli toho názoru, že svedkovia už v priebehu pôvodného konania menili svoje výpovede, pričom aj napriek tomu došlo k uznaniu sťažovateľovej viny, pričom sťažovateľ sa aktuálne snaží opätovne preukázať takúto zmenu svedeckých výpovedí dotknutých svedkov, ústavný súd nenašiel možnosť porušenia sťažovateľom namietaných práv, ak konajúce súdy predmetné neakceptovali ako novú, dosiaľ neznámu skutočnosť či dôkaz. Nebolo tak ale možné urobiť vytrhnutím z celkového kontextu dôkazov, ktoré boli vykonané tak v pôvodnom konaní, ako aj v konaní o návrhu na obnovu konania.

21. V súvislosti s dotknutými čestnými vyhláseniami svedkov sťažovateľ tiež argumentuje, že v jeho veci došlo k splneniu materiálnej podmienky pre obnovu trestného konania. Ide o námietky podľa bodu 8 tohto uznesenia, v prípade ktorých absentuje ich konzistentnosť a zrozumiteľnosť. Nezrozumiteľné pritom možno chápať aj také podanie, ktoré si svojimi tvrdeniami vzájomne odporuje. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti najskôr označuje pertraktovaných svedkov ako možné spolupracujúce osoby (v nadväznosti na obsah čestných vyhlásení), následne tvrdí, že sa možno „len“ domnievať, že ich pôvodné výpovede boli motivované benefitmi a výhodami a bolo by potrebné ešte ich dokazovať po povolení obnovy konania, resp. dokazovať, akým spôsobom boli „*riešené skutky vypovedajúcich svedkov*“. Napokon už argumentuje, že išlo o „*troch spolupracujúcich svedkov*“ (napriek tomu, že už z pôvodného konania je zrejma ich snaha o zmenu výpovede, pozri aj bod 20 tohto uznesenia, pozn.). Z uvedenej časti ústavnej sťažnosti je očividné, že sťažovateľ nesúhlasí so zamietnutím svojho návrhu na obnovu konania, avšak to, z akých dôvodov je toho názoru, vyznieva minimálne zmätočne až nezrozumiteľne. Úlohou ústavného súdu pritom nie je hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie namietaných práv sťažovateľa (I. ÚS 95/2024). Rovnako to platí aj ohľadom jeho zmienky o potrebe aplikovania právnej úpravy Trestného poriadku účinnej od 15. marca 2024. Ústavný súd preto už len pre komplexnosť odkazuje na s. 62 a 63 uznesenia krajského súdu, kde sa sťažnostný súd vyjadroval k sťažovateľovým námietkam týkajúcim sa zmeny právnej úpravy. Dodáva, že dôvodom na povolenie obnovy konania nie je pre odsúdeného priaznivejšia zmena zákona, ktorá nastala až po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia, keďže podstatou obnovy konania je naprávať možné skutkové omyly, pričom pri zmene zákona sa nemení skutok, ale mení sa právo. V prípade, ak by zmena zákona po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia spôsobila zánik trestnosti činu, súd nepostupuje podľa ustanovení o obnove konania, ale podľa § 405a a nasl. [Strémy, T., Šamko, P., Kurilovská, L., Remeta, R., Vojtuš, F., Valent, M., Mihálik,

S., Kucek, A., Balogh, T., Marková, V. *Trestný poriadok - praktický komentár*. Wolters Kluwer SR s. r. o. (Systém ASPI)].

22. Sťažovateľ ďalej atakuje arbitrárnosť vysporiadania sa s jeho tvrdeniami týkajúcimi sa znaleckého dokazovania. Konajúce súdy však aj na predmetnú problematiku poskytli sťažovateľovi ústavne udržateľnú odpoveď, ktorú je potrebné posudzovať v celom jej komplexe. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že súdy nevenovali pozornosť jeho mentálnej a intelektovej úrovni na poklade nového znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] (v zmysle ktorého bol schopný chápať zmysel trestného konania na úrovni 8 až 10-ročného dieťaťa, čo ale nemá znamenať, že chápe zmysel trestného konania pre účely vyvedenia trestnej zodpovednosti), odpoveď na predmetnú otázku ústavný súd našiel v uznesení okresného súdu (s. 13). Prvostupňový súd vyslovil, že otázkou sťažovateľovej príčetnosti sa zaoberal už okresný súd, ako aj odvolací súd v pôvodnom konaní, ktoré vyhodnotili, že bol v čase spáchania skutku príčetný, t. j. vedel rozpoznať svoje konanie (s. 6 a 13 uznesenia okresného súdu, s. 61 uznesenia krajského súdu, s. 11 rozsudku krajského súdu).

23. Ústavný súd považuje za vhodné v rámci sťažovateľom predostretých námietok akcentovať časť výsluchu znalca [REDAKOVANÉ] (pôvodného) (s. 6 uznesenia okresného súdu), ktorý vysvetľoval, na podklade čoho určoval diagnózu sťažovateľa a jeho schopnosť chápať zmysel trestného konania. Diagnóza samotná podľa neho nerobí vyhodnotenie ovládacích a rozpoznávacích schopností, ktoré sú veľmi dynamickou veličinou. Vychádzal aj z konkrétneho charakteru skutku, z dĺžky jeho trvania, z anamnézy, z trestnoprávnej aktivity jeho doterajšieho, ako aj bežného spôsobu života, z čoho vyplynulo, že sťažovateľ bol šesťkrát súdne trestaný a právoplatne odsúdený, a to aj v Nemecku, kde žil dva roky s priateľkou, čiže žil kvalitným partnerským vzťahom, u predchádzajúcich sudcov-senátov nevzbudil podozrenie, že by mohlo ísť u neho o nejakú duševnú poruchu, a tak sa ani nesprával, neprejavoval, preto je možné pochybovať o narušení jeho duševného stavu, a teda redukovaní poznávacích a rozpoznávacích schopností. Bol odsúdený za úverový podvod, nebezpečné vyhrážanie v Nemecku. V súvislosti s hodnotením sťažovateľových rozpoznávacích a ovládacích schopností aj krajský súd v rozsudku vo veci samej (s. 11 rozsudku krajského súdu) odkázal na sťažovateľov bežný spôsob života, a teda že v ňom fungoval samostatne, bol pracovne činný, mal určitý zdroj príjmu z výkonu práce, komunikoval samostatne, aj prostredníctvom telefonickej komunikácie. Na podklade popísaných skutočností sa nejavia byť závery konajúcich súdov ako arbitrárne, prípadne nezohľadňujúce aspekt intelektuálnej vyspelosti sťažovateľa. Pokiaľ teda okolnosť ne/príčetnosti sťažovateľ považuje za novú, konajúci súd mu zrozumiteľným a aj podrobným spôsobom vysvetlil, prečo tomu tak nie je.

24. Ak sťažovateľ namieta, že súdy hodnotili už vykonané dôkazy a uzatvorili otázku jeho príčetnosti, čo im v konaní o povolení obnovy konania neprináležalo, tu je potrebné opätovne zdôrazniť fakt, že súd konajúci o návrhu na obnovu konania sa nemôže obmedziť len na nekritické konštatovanie novosti a existencie predloženého dôkazu, ale tento dôkaz vyhodnocuje v spojitosti s už existujúcimi dôkazmi v pôvodnom konaní (pozri bod 17 tohto uznesenia, pozn.), čo sa aj stalo.

25. Rozhodnutie sťažnostného súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím, s ktorým sa krajský súd v podstate stotožnil ako s vecne správnym a zákonným, obsahuje vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich podmienok na povolenie obnovy konania,

s ktorou korešponduje logické a náležité odôvodnenie rozhodnutia prezentované v rámci právnych úvah konajúcich súdov, ktoré ústavný súd kvalifikuje ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia.

26. Vo vzťahu k sťažovateľovej argumentácii o opomenutí dôkazu vo veci, t. j. pribratia do konania znaleckého ústavu, ústavný súd už len v stručnosti dodáva, že nejde o tzv. opomenutý dôkaz. Ako je zrejmé z rozhodnutí konajúcich súdov, okresný súd tomuto návrhu nevyhovel z dôvodu, že rozdiely v znaleckých posudkoch znalcov nepovažoval za natolko závažné, aby ich nemohol súd samostatne vyhodnotiť na účel rozhodnutia o návrhu na povolenie obnovy konania (absentovala výnimočnosť a závažnosť prípadu vyžadujúca si osobitné posúdenie). Napriek tomu, že krajský súd sa k predmetnej problematike explicitne nevyjadril, sú z neho zrejmé dve podstatné skutočnosti. Prvou je jeho stotožnenie sa s rozhodnutím prvostupňového súdu v celom rozsahu, a teda aj s nevyhovením tomuto návrhu na vykonanie dokazovania. Druhou okolnosťou je fakt, že ústavný súd sa zaoberal rozhodnutím krajského súdu ako celkom, a teda neopomenul potrebu čítať rozhodnutia súdov s porozumením a v celom ich kontexte. Z kontextu namietaného rozhodnutia je totiž zrejmé, že dôvodom sťažovateľovej požiadavky na pribratie znaleckého ústavu do konania bolo vyhodnotenie ne/príčetnosti sťažovateľa, ako aj jeho duševnej zaostalosti a mentálnej úrovne. Tieto otázky však sťažnostný súd považoval za vyriešené už v pôvodnom znaleckom posudku. Vo vzťahu k vyhodnoteniu sťažovateľovej príčetnosti bol toho názoru, že v kontexte dosiaľ vykonaného znaleckého dokazovania nebolo možné v rozumnej miere pravdepodobnosti konštatovať, že tieto dôkazy môžu mať vplyv a už vôbec nie významný na iné rozhodnutie o vine alebo o treste. Je teda implicitne jednoznačné, že nepovažoval za účelné pribrať do konania ďalšieho znalca, resp. znalecký ústav.

27. Ústavný súd tu nasledoval princíp racionality v konaní o ústavných sťažnostiach, ktorý v okolnostiach individuálnych vecí prehodnocuje reálne dopady porušenia procesných práv na postavenie sťažovateľa a ochranu jeho základných práv a slobôd. Ústavný súd zvažoval aj hospodárnosť konania v prípade zrušenia namietaného rozhodnutia „len“ pre účely doplnenia tejto časti jeho odôvodnenia (z ktorej je implicitne možné vyvodiť odpoveď na nastolenú otázku a nejde o opomenutý dôkaz v kontexte rozhodnutia o ňom prvostupňovým súdom, pozn.), keďže odstránenie pertraktovaného nedostatku (odôvodnenie) by podľa názoru ústavného súdu nebolo (vzhľadom na dosiaľ vymedzené skutočnosti konštatované v tomto uznesení, pozn.) aktuálne spôsobilé ovplyvniť situáciu sťažovateľa v jeho prospech (m. m I. ÚS 68/2022, I. ÚS 12/2022, I. ÚS 536/2024).

28. Možno sumarizovať, že konajúce súdy sa sťažovateľovým návrhom zaoberali, procesne bolo na tento návrh zareagované a jeho nevykonanie dostatočne odôvodnené zo strany okresného súdu, pričom súhlas s týmto odôvodnením je možné odvodiť aj z kontextu uznesenia krajského súdu. Ústavný súd vo výsledku dospel k záveru, že pomyselné misky váh prevážil princíp racionality a celkové individuálne okolnosti veci.

29. Ústavný súd v závere zdôrazňuje, že dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku nemôže byť každá nová skutočnosť alebo každý nový dôkaz, ale len skutočnosti a dôkazy, ktoré by samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie vine. To platí aj pre výpoveď svedka alebo nový znalecký posudok.

Ak konajúce súdy pri zohľadnení dosiaľ vykonaných dôkazov a skutkových zistení a dôkazného významu sťažovateľom novo uvádzaných skutočností a novonavrhnutých dôkazov, dospeli k záveru, že ani v rovine pravdepodobnosti by nemohli viesť k inému rozhodnutiu o vine (s. 62 uznesenia krajského súdu), uvedené nie je možné posúdiť ako ústavne neudržateľný postup.

30. Na podklade dosiaľ uvedených skutočností ústavný súd nenašiel takú možnosť porušenia namietaných práv sťažovateľa, ktoré sťažovateľ odvodzuje „len“ od porušenia práva na spravodlivý proces (atakuje v podstate arbitrárnosť/svojvoľnosť rozhodnutí konajúcich súdov), ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

31. Osobitne ale ústavný súd konštatuje, že pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, čl. 8 ods. 1 a 2 listiny a čl. 6 charty, v danom konkrétnom prípade k jeho porušeniu nedošlo a ani dôjsť nemohlo z dôvodu, že konanie o návrhu na povolenie obnovy konania nebolo konaním, ktorého priamym predmetom by bolo trestné stíhanie sťažovateľa alebo rozhodovanie o pozbavení jeho osobnej slobody. Vzhľadom na absenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv a napadnutými rozhodnutiami osobitne odmietol túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. Z uvedeného dôvodu odmietol aj namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súvislosti s ktorým konštatuje, že na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa čl. 6 ods. 1 dohovoru nevzťahuje. V tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 dohovoru neobsahuje právo na revíziu súdneho konania. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania (m. m. III. ÚS 320/2021). Obdobný záver platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 3 dohovoru, zo znenia ktorého jednoznačne vyplýva, že z jeho úpravy môže profitovať iba osoba aktuálne obvinená z trestného činu, ktorou sťažovateľ v danej chvíli nebol.

33. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu